

עולם הערבים והאסלאם

(לבתי ספר עבריים)

יחידה שנייה

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון — מצרים
איראן
טורקיה

— (30x2) — 60 נקודות

פרק שני — סוריה ולבנון — מושגים

או

ירדן, ערב הסעודית

ומדינות המפרץ — מושגים — (10x4) — 40 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) הקפד על כתב יד ברור וקריא.

(2) לאחר סיום הבחינה וטרם מסירתה למשגיח, בדוק אותה שנית.

(3) המלצה לחלוקת הזמן: שעה אחת — לפרק הראשון

חצי שעה — לפרק השני

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (60 נקודות)

בפרק זה שלושה נושאים:

- I. מצרים (שאלה 1)
- II. איראן (שאלה 2)
- III. טורקיה (שאלות 3-4)

ענה על שתיים מן השאלות 1-4 (לכל שאלה — 30 נקודות).

I. מצרים

1. שלטון הנשיא סאדאת

לפניך קטע מן הנאום של נשיא מצרים אנואר אל-סדאת, שנשא בכנסת ישראל ב־ 20 בנובמבר 1977.

קרא את הקטע, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

"אני מוצא צידוק לכל מי שהחלטתי הפליאה אותו או הביע ספק באמינותן של כוונותיי העומדות מאחורי החלטתי. אין אחד שתואר לעצמו שנשיא המדינה הערבית הגדולה ביותר, הנושאת את המעמסה הגדולה ביותר ואת האחריות הראשונה במעלה בסוגיית המלחמה והשלום באזור המזרח התיכון, יכול להכריז על החלטתו המתבטאת בנכונות ללכת לארץ היריב כאשר עודנו במצב מלחמה; יתרה מזאת – כאשר כולנו יחד עדיין סובלים מתוצאותיהן של ארבע מלחמות אכזריות במשך שלושים שנה; ומעל לכל זה – בזמן שמשפחותיהם של קרבנות מלחמת 1973 עדיין חיות את הטרגדיות של אלמנות, של יתמות, של הקרבת אבות ובנים שנפלו חלל."

(מתוך אתר הכנסת)

א. על פי הקטע, מה היה המעמד של מצרים באזור?

על פי מה שלמדת, הבא שתי עדויות למעמד זה של מצרים באזור. (15 נקודות)

ב. הבא שלוש סיבות ליוזמת השלום של הנשיא סאדאת. (15 נקודות)

II. איראן

2. המהפכה האסלאמית ויישומה

- א. הצג את רעיון "ולאית-י פִקִּיה" (שלטון חכם ההלכה), כפי שהתפתח במחשבה הפוליטית של המהפכה באיראן. הסבר את החידוש בעיקרון זה. (15 נקודות)
- ב. הסבר מדוע נאלצו חכמי הדת ששלטו באיראן לוותר על חזונם. תאר והסבר שני אילוצים שבגללם התפשרו חכמי הדת בשלטון באיראן על הגשמת חזונם. (15 נקודות)

III. טורקיה

3. מצטפא כמאל וירשיו

- א. לדעת מצטפא כמאל, מה הייתה הסיבה לנחשלות של תושבי טורקיה? ציין והסבר שלוש מן הרפורמות של מצטפא כמאל שנועדו לקדם את תושבי טורקיה. (15 נקודות)
- ב. ציין והסבר שלוש פעולות של אנשי "המפלגה הדמוקרטית" בטורקיה בשנות החמישים של המאה העשרים, שפגעו ביישום משנתו של מצטפא כמאל, והובילו להפיכה הצבאית הראשונה בטורקיה (1960). (15 נקודות)

4. "הבעיה הכורדית"

- קרא את הקטע שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.
- בממשל האמריקני גוברים הזעם והתסכול לנוכח השאננות של טורקיה בכל הנוגע לארגון המדינה האסלאמית (דאע"ש), ובייחוד משום שטורקיה לא מנעה את ההשתלטות של הג'האדיסטים על העיירה הכורדית קובאני שבסוריה, בגבול הדרומי של טורקיה [...] הזעם של וושינגטון נובע מן הסירוב של טורקיה לספק סיוע לוגיסטי בסיסי לארצות-הברית ולבנות בריתה בהתקפותיהן למיגור הג'האדיסטים, אף על פי שטורקיה מחויבת לכך בהיותה חברה בברית נאט"ו [...] אף שהפרלמנט הטורקי אישר מעורבות של צבא טורקיה, הנשיא ארדואן טרם התחייב לכך. (מעובד על פי כתבה מהארץ, 8/1/2014)

- א. טורקיה אינה מסייעת לכורדים בהגנה על קובאני. על פי מה שלמדת, הסבר סיבה אפשרית אחת לכך. (15 נקודות)
- ב. הצג את יחס הממשל הטורקי כלפי המיעוט הכורדי בטורקיה. כתוב מהי "מפלגת הפועלים הכורדית" (PKK) ומהי מטרת הפעילות של מפלגה זו בשטחי טורקיה. (15 נקודות)

פרק שני — מושגים (40 נקודות)

בחר באחד משני הנושאים שלפניך, וכתוב בקצרה על ארבעה מן המושגים בנושא שבחרת (אין לענות על מושגים משני הנושאים). (לכל מושג — 10 נקודות)

נושא א: סוריה ולבנון

5. מפלגת הבעת'
6. עלִוּים
7. "האחים המסלמים" בסוריה
8. בשאר אל-אסד
9. הפלסטינים בלבנון
10. תנועת חזבאללה
11. מלחמת לבנון השנייה

נושא ב: ירדן, ערב הסעודית ומדינות המפרץ

12. השושלת ההאשמית
13. "ספטמבר השחור" (1970)
14. הסכם השלום בין ישראל לירדן
15. וְהָאֲבָיִם
16. "האיום השיעי"
17. מלחמת המפרץ (1991)
18. איחוד האמירויות הערביות

בהצלחה!